

ÇALIŞMA SORULARI-2

1. Aşağıdaki katsayı matrisi ve sağ taraf vektörü verilen $Ax = b$ lineer denklem sistemlerini Gauss eliminasyon (satırca eşelon veya satırca indirgenmiş eşelon form) ile çözünüz.

a. $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 0 & 1 & 5 \\ -2 & -4 & -3 \end{bmatrix}$, $b = \begin{bmatrix} -2 \\ 2 \\ 9 \end{bmatrix}$

b. $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ -3 & -1 & 2 \\ 0 & 5 & 3 \end{bmatrix}$, $b = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ -1 \end{bmatrix}$

c. $A = \begin{bmatrix} 3 & 5 & -4 \\ -3 & -2 & 4 \\ 6 & 1 & -8 \end{bmatrix}$, $b = \begin{bmatrix} 7 \\ -1 \\ -4 \end{bmatrix}$

d. $A = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 3 & -4 & 5 \\ 0 & 1 & 1 \\ -3 & 5 & -4 \end{bmatrix}$, $b = \begin{bmatrix} 1 \\ 9 \\ 3 \\ -6 \end{bmatrix}$

2. $A = \begin{bmatrix} 2 & 5 \\ -3 & 1 \end{bmatrix}$ ve $B = \begin{bmatrix} 4 & -5 \\ 3 & k \end{bmatrix}$ matrisleri veriliyor. k 'nin hangi değeri(leri) için $AB = BA$ dir.

3. $A = \begin{bmatrix} 1 & -2 \\ -2 & 5 \end{bmatrix}$ ve $AB = \begin{bmatrix} -1 & 2 & -1 \\ 6 & -9 & 3 \end{bmatrix}$ matrisleri veriliyor. B 'nin birinci ve ikinci sütunlarını bulunuz.

4. Aşağıdaki matrislerin terslerini (varsa) bulunuz.

a. $\begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 7 & 4 \end{bmatrix}$

b. $\begin{bmatrix} 8 & 5 \\ -7 & -5 \end{bmatrix}$

c. $\begin{bmatrix} 3 & 2/7 \\ -7 & -1/3 \end{bmatrix}$

5. Kabul edelim ki P tersinir bir matris ve $A = PBP^{-1}$. B 'yi A cinsinden çözünüz.

6. $A = \begin{bmatrix} 1 & -3 \\ -2 & 4 \end{bmatrix}$ matrisi ve $x = \begin{bmatrix} 5 \\ 3 \end{bmatrix}$ vektörü veriliyor. $(Ax)^T$, $x^T A^T$, xx^T ve $x^T x$ leri hesaplayınız.

7. Verilen denklem sistemlerinin ilaveli matrislerini bulunuz.

$$3x_1 - 2x_2 = -1$$

a. $4x_1 + 5x_2 = 3$

$$7x_1 + 3x_2 = 2$$

$$x_1 + 2x_2 - x_4 + x_5 = 1$$

b. $3x_2 + x_3 - x_5 = 2$

$$x_3 + 7x_4 = 1$$

$$2x_1 + 2x_3 = 1$$

c. $3x_1 - x_2 + 4x_3 = 7$

$$6x_1 + x_2 - x_3 = 0$$

8.
$$\begin{cases} x_1 + 3x_2 - 2x_3 + 2x_5 = 0 \\ 2x_1 + 6x_2 - 5x_3 - 2x_4 + 4x_5 - 3x_6 = -1 \\ 5x_3 + 10x_4 + 15x_6 = 5 \\ 2x_1 + 6x_2 + 8x_4 + 4x_5 + 18x_6 = 6 \end{cases}$$
 denklem sistemini Gauss-Jordan yok etme metodu (satırca indirgenmiş eşelon form) ile çözünüz.

9.
$$\begin{cases} x_1 + 3x_2 - 2x_3 + 2x_5 = 0 \\ 2x_1 + 6x_2 - 5x_3 - 2x_4 + 4x_5 - 3x_6 = 0 \\ 5x_3 + 10x_4 + 15x_6 = 0 \\ 2x_1 + 6x_2 + 8x_4 + 4x_5 + 18x_6 = 0 \end{cases}$$
 homojen denklem sistemini Gauss-Jordan yok etme metodu (satırca indirgenmiş eşelon form) ile çözünüz.

10. Aşağıdaki matrisleri ele alalım.

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 0 \\ -1 & 2 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}, B = \begin{bmatrix} 4 & -1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}, C = \begin{bmatrix} 1 & 4 & 1 \\ 3 & 1 & 5 \end{bmatrix}$$

$$D = \begin{bmatrix} 1 & 5 & 2 \\ -1 & 0 & 1 \\ 3 & 2 & 4 \end{bmatrix}, E = \begin{bmatrix} 6 & 1 & 3 \\ -1 & 1 & 2 \\ 4 & 1 & 3 \end{bmatrix}$$

Aşağıda her bir şıkta verilen ifadeyi yukarıda verilen matrisler için (mümkünse) hesaplayınız.

a. $D + E$

b. $2B - C$

c. $-3(D + 2E)$

d. $\frac{1}{2}C^T - \frac{1}{4}A$

e. $(2E^T - 3D^T)^T$

f. $(CD)E$

g. CC^T

h. $(C^T B)A^T$

- i. $(AB)C$
- j. $(BA^T - 2C)^T$
- k. $B^T(CC^T - A^T A)$
- l. $(2D^T - E)A$
- m. $D^T E^T - (ED)^T$
- n. $(D - E)^T$
- o. $C(BA)$

11. $A = \begin{bmatrix} \cos \theta & \sin \theta \\ -\sin \theta & \cos \theta \end{bmatrix}$ matrisinin tersini bulunuz.

12. $B = \begin{bmatrix} \frac{1}{2}(e^x + e^{-x}) & \frac{1}{2}(e^x - e^{-x}) \\ \frac{1}{2}(e^x - e^{-x}) & \frac{1}{2}(e^x + e^{-x}) \end{bmatrix}$ matrisinin tersini bulunuz.

13. $A = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 4 & 1 \end{bmatrix}$ matrisi için, aşağıdakileri hesaplayınız.

- a. A^3
- b. A^{-3}
- c. $A^2 - 2A + I$ (I birim matris)

14. Aşağıdaki ifadeleri sadeleştiriniz.

- a. $(AB)^{-1}(AC^{-1})(D^{-1}C^{-1})^{-1}D^{-1}$
- b. $(AC^{-1})^{-1}(AC^{-1})(AC^{-1})^{-1}AD^{-1}$

15. Eğer $p(x) = x^2 - (a+d)x + (ad - bc)$ ve $A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}$ ise $p(A) = 0$ olduğunu gösteriniz.

16. Bir A kare matrisine, $A^2 = A$ ise **idempotent** denir. A idempotent ise $I - A$ nında idempotent olduğunu gösteriniz. (I birim matris)

17. $p(x) = x^2 - 2x - 3$ ve $A = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 0 & 3 \end{bmatrix}$ olmak üzere, $p(A)$ 'yı bulunuz.

18. Aşağıda katsayı matrisleri verilen $Ax = b$ sistemleri Cramer metodu ile çözünüz.

e. $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 4 \\ 0 & 1 & 5 \\ -2 & -4 & -3 \end{bmatrix}, b = \begin{bmatrix} -2 \\ 2 \\ 9 \end{bmatrix}$

f. $A = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 7 & 4 \end{bmatrix}, b = \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \end{bmatrix}$

g. $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 3 \\ 1 & -1 & 1 \\ 1 & 4 & -2 \end{bmatrix}, b = \begin{bmatrix} 7 \\ 0 \\ -1 \end{bmatrix}$

h. $A = \begin{bmatrix} 1 & -3 \\ -2 & 4 \end{bmatrix}, b = \begin{bmatrix} 5 \\ 3 \end{bmatrix}$

19. Verilen denklem sistemlerini Cramer metodu ile çözünüz.

a.
$$\begin{cases} x_1 + 3x_2 + x_3 = 4 \\ -x_1 + 2x_3 = 2 \\ 3x_1 + x_2 = 2 \end{cases}$$

b.
$$\begin{cases} 4x_1 + x_2 = 6 \\ 3x_1 + 2x_2 = 7 \end{cases}$$

c.
$$\begin{cases} 3x_1 - 2x_2 = 3 \\ -4x_1 + 6x_2 = -5 \end{cases}$$

20. Aşağıdaki matrislerin terslerini (varsa) adjoint (eki) yöntemi ile bulunuz.

d. $A = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ 4 & -1 \end{bmatrix}$

e. $\begin{bmatrix} 5 & 4 \\ 3 & 2 \end{bmatrix}$

f. $A = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 3 \\ -2 & 2 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$

21. Aşağıdaki vektörlerin lineer bağımlı veya bağımsız olup olmadığını gösteriniz.

a. $u_1 = (-1, 2, 3), u_2 = (2, -4, -6), u_3 = (-2, -3, -4)$

b. $u_1 = (0, 0, 2, 2), u_2 = (3, 3, 0, 0), u_3 = (1, 1, 0, -1)$

c. $v_1 = (4, -1, 2), v_2 = (-4, 10, 2)$

d. $u_1 = (-3, 0, 4), u_2 = (5, -1, 2), u_3 = (1, 1, 3)$

22. Wronskian determinant testini kullanarak $f_1(x) = e^x, f_2(x) = xe^x, f_3(x) = x^2e^x$ fonksiyonlarının $(-\infty, \infty)$ aralığında lineer bağımsız olduğunu gösteriniz.

23. Wronskian determinant testini kullanarak $f_1(x) = 1, f_2(x) = x, f_3(x) = e^x$ fonksiyonlarının $(-\infty, \infty)$ aralığında lineer bağımsız olduğunu gösteriniz.

24. Wronskian determinant testini kullanarak $f_1(x) = \sin x, f_2(x) = \cos x, f_3(x) = x \cos x$ fonksiyonlarının $(-\infty, \infty)$ aralığında lineer bağımsız olduğunu gösteriniz.

25. $v_1 = (1, 2, 3, 4), v_2 = (0, 1, 0, -1)$ ve $v_3 = (1, 3, 3, 3)$ vektörlerinin $\mathbb{R}^4$ 'te lineer bağımlı olduğunu gösteriniz.

26. 8. soruda verilen her bir vektörü diğer ikisinin bir lineer kombinasyonu olarak ifade ediniz.

27. P_3 üzerindeki $\langle p, q \rangle = \int_{-1}^1 p(x)q(x)dx$ iç çarpımı kullanarak $\langle p, q \rangle$ yu hesaplayınız.

a. $p = 1 - x + x^2 + 5x^3, q = x - 3x^2$

b. $p = x - 5x^3, q = 2 + 8x^2$

28. u, v ve w vektörlerinin aşağıdaki eşitlikleri sağladığını varsayalım.

$$\langle u, v \rangle = 2, \langle v, w \rangle = -3, \langle u, w \rangle = 5$$

$$\|u\| = 1, \|v\| = 2, \|w\| = 7$$

Aşağıda verilen ifadeleri hesaplayınız.

a. $\langle u + v, v + w \rangle$

b. $\langle 2v - w, 3u + 2w \rangle$

c. $\langle u - v - 2w, 4u + v \rangle$

d. $\|u + v\|$

e. $\|2w - v\|$

f. $\|u - 2v + 4w\|$

29. Euclid iç çarpımını kullanarak aşağıda verilen vektörlerin Cauchy - Schwarz eşitsizliğini sağladığını gösteriniz.

d. $u = (3, 2), v = (4, -1)$

e. $u = (-3, 1, 0), v = (2, -1, 3)$

f. $u = (0, -2, 2, 1), v = (-1, -1, 1, 1)$

30.
$$\begin{vmatrix} \sin(\theta) & \cos(\theta) & 0 \\ -\cos(\theta) & \sin(\theta) & 0 \\ \sin(\theta) - \cos(\theta) & \sin(\theta) + \cos(\theta) & 1 \end{vmatrix}$$
 determinant değerinin θ dan bağımsız olduğunu gösteriniz.

31. $A = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$, $k = 2$ için $\det(kA) = k^n \det(A)$ olduğunu doğrulayınız.

32. $A = \begin{bmatrix} k-3 & -2 \\ -2 & k-2 \end{bmatrix}$ matrisinin tersi alınabilir olması için k ne olmalıdır ? Bulunuz.

33. $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 0 \\ k & 1 & k \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix}$ matrisinin tersi alınabilir olması için k ne olmalıdır ? Bulunuz.

34. $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 3 & 4 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$ ve $B = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 3 \\ 7 & 1 & 2 \\ 5 & 0 & 1 \end{bmatrix}$ için $\det(AB) = \det(BA)$ olduğunu doğrulayınız.

35. A , bir 4×4 boyutunda bir matris ve $\det(A) = -2$ olmak üzere, aşağıdakileri hesaplayınız.

- $\det(-A)$
- $\det(A^{-1})$
- $\det(2A^T)$
- $\det(A^3)$

TOBB MAT 203 Çalışma Soruları-II